

תאריך עדכון: 20/2/2017

החסידות בטבריה

מס' הקורס : 30193/01

המרצה : ד"ר ציפי קויפמן

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים : תשע"ח

סמסטר : ב

היקף שעות : 1 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט:

א. **מטרות הקורס** (מטרות על / מטרות ספציפיות):

בשנת 1777 עלתה חבורת חסידים לארץ ישראל והקימה חצר חסידית ראשונה בטבריה. לצד הנהגת חסידי טבריה הוסיפו ר' מנחם מנדל מויטבסק ור' אברהם מקאליסק להנהיג את חסידיהם ברוסיה הלבנה באמצעות החלפת אגרות. בקורס נעין בדרשותיהם ובאגרותיהם של ר' מנחם מנדל ושל ר' אברהם מקאליסק ונעמוד על ייחודה של החסידות בטבריה. כן נתוודע לפולמוס שנתגלע בין ר' אברהם מקאליסק ובין ר' שניאור זלמן מלאדי על הממדים הפוליטיים והרוחניים שבו.

ב. **תוכן הקורס**: (רציונל, נושאים)

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

שיטות הוראה: הרצאה, קריאה וניתוח טקסטים, דיון בכיתה

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1-2	מבוא- הצדיק והחצר החסידית	Arthur Green, 'The zaddiq as axis mundi in later Judaism', <u>Journal of the American Academy of Religion</u> 45,3 (1977), pp. 327-347

		אברהם יצחק גרין, 'סביב שולחן המגיד: צדיק, מנהיגות ופופולריזציה בחוגו של ר' דב בער ממזריטש', <u>ציון עח (תשע"ג)</u> , עמ' 106-73
3	עליית החסידים לארץ ישראל	רעיה הרן, 'מה הניע את תלמידי המגיד לעלות לארץ ישראל', <u>קתדרה</u> 76 (תשנ"ה), עמ' 95-77 דוד אסף, "שיצא שמועה שבא משיח בן דוד" - אור חדש על עליית החסידים בשנת תקל"ז', <u>ציון סא, ג (תשנ"ו)</u> , עמ' 346-319 Emmanuel Etkes, 'On the Motivation for Hasidic Immigration (Aliyah) to the Land of Israel', <u>Jewish History</u> 27 (2013), 337-351 יעקב ברנאי, <u>אגרות חסידים מארץ ישראל</u> , ירושלים תש"ם
4-6	ר' מנחם מנדל מויטבסק ומשנתו	משה חלמיש, 'ר' מנחם מנדל מויטבסק ומשנתו', <u>הקונגרס העולמי למדעי היהדות</u> 10 ג, 2 (תשמ"ט), עמ' 20-15 משה חלמיש, 'החסידות וארץ ישראל: תפיסת עולם במבחן המציאות- שני דגמים', <u>ארץ ישראל בהגות היהודית בעת החדשה</u> , עמ' 255-225
7-9	ר' אברהם מקאליסק ומשנתו	Joseph Weiss, 'R. Abraham Kalisker's Concept of Communion with God and Men', <u>J.J.S</u> 6 (1995) זאב גריס, 'ממיתוס לאתוס: קווים לדמותו של ר' אברהם מקאליסק', שמואל אטינגר (עורך), <u>אומה ותולדותיה</u> , ירושלים תשמ"ד, עמ' 146-117 רעיה הרן, "משנתו של ר' אברהם מקאליסק: הדרך לדבקות כנחלתם של בני העלייה", <u>תרביץ</u> סו ד (תשנ"ז), עמ' 541-517
10	בין דרשות לאגרות	
11	הקאליסקר ורש"ז- חברה ופוליטיקה	עמנואל אטקס, <u>בעל התניא: ר' שניאור זלמן מלאדי וראשיתה של חסידות חב"ד</u> , ירושלים תשע"ב, עמ' 378-317, 40-23

Naftal Loewenthal, <u>Communicating the Infinite: The Emergence of the Habad School</u> , Chicago and London 1990, pp. 77-90	הקאליסקר ורש"ז- בין תמימות לשכלתנות	12-13
	סיכום	

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין

חובות / דרישות / מטלות: נוכחות, השתתפות פעילה, עבודה

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): 100% עבודה

ד. **ביבליוגרפיה:** (חובה/רשות) קריאות החובה והרשות לעיל בטבלה

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

חומר מחייב למבחנים: